

LV) Ешигъ ши еснедиъ  
151) дн 2. Ізліе 1854.

### PATENTA ДИПЪРЪТЕАСКА

din 21. Ізліе 1854,

центръ шареле прінчипатъ Ардеалъл,

дн каре се кърпндъ дїснзсечїзїне фькзте пентръ а пзне дн фантъ десфїндареа легьмьнтълзі зрварїале ши десърчїнареа пьмьнтълзі, прекът ши пентръ а регъла рьпортъріле, че прїн ачеаста с'аз мьтатъ днтре домнїи пьмьнтесчї де маї днаїнте ши днтре фостїи лоръ колонї с. юваци ши сьзшїи кьтъ пентръ пьмьнтъ, асемїнеа спре а ordїна ши речїпрочеле реферїнде де посесїзне днтре дьшїи дн пьтїта деарь.

Noi Франчїскъ Іосефъ I etc.  
(Titulus magnus)

Кьдечїндъ а пзне дн фантъ, днтр'їнъ модъ прекътъ се ва поте маї днтпъкьторъ де тоте їнтереселе, дїснзсечїзїне деспре десфїндареа легьмьнтълзі зрварїале ши деспре десърчїнареа пьмьнтълзі дн шареле постръ прїнчїпатъ Ардеалъл, прекът ши а фаче, ка челоръ кз дрептъ сь лі се респїндъ кьтъ маї кьрпндъ десдамнареа че лі се каде пентръ днчетателе лоръ вїнїте, — аної допрїндъ а регъла дн модъ десїнїтївъ рьпортъріле днтре домнїи пьмьнтесчї де маї днаїнте ши днтре фостїи лоръ колонї с. юваци ши сьзшїи кьтъ пентръ пьмьнтъ, прекът ши речїпрочеле реферїнде де посесїзне, карї с'аз мьтатъ прїн десфачереа легьтърїе зрварїалї, ної, дьпъ че амъ аскълтатъ не мїнїстрї пострї ши не копсїлїзлъ постръ їмперїале, амъ афлатъ кз каде а детермїна пентръ шареле постръ прїнчїпатъ Ардеалъл зрмьтореле ши але пресърїе ва о поршъ пентръ тоте лькръріле че воръ олкъре дн ачестъ овїептъ.

### Сенцїзїнеа днтїеа.

Деспре рьдїнареа легьмьнтълзі зрварїале прететотъ, ши деспре десдамнареа пентръ пресърчїзїне зрварїалї дн парте.

#### § 1.

Дн зрмъ рьдїнърїе легьментълзі зрварїале ши а потестатеї жьдекьторесчї домїналї, кадъ ши реферїнде, реферїнде ши овлїгьчїзїне че пропрїїеа ши се десдечеа дїн ачелъ легьмьнтъ ши дн ачестъ потестате.

#### § 2.

Кз десфїндареа легьтърїе зрварїалї, фостїлоръ сьзшїи домїналї лі се дь песте фьндїи зрварїалї, че аз фостъ дн посесїзїнеа лоръ, дрептъ де пропрїетате ши де лїзерь дїспьнере, фьръ днсе а дерьга ледїлоръ че кьстъ акът, ор се воръ пьвїлка деаїчї днаїнте деспре сьзчесїзїнеа с. монтеїреа дн вьзрїле дерьлесчї ши деспре парчелареа пьмьнтълзі.

#### § 3.

Ка фьндъ зрварїале се ва прївї тотъ пьмьнтълъ, каре ла 1 Іанзарїе 1848 с'а афлатъ дн посесїзїнеа фостїлоръ сьзшїи домїналї. Кз тоте ачесте домнїлоръ пьмьнтесчї де маї днаїнте, копътъндъ треї ані деаа тїмпълъ де кьндъ се воръ днфїнда жьдекьторїеле зрварїалї, ле ретъне дескїсъ кадеа де а демъстра днаїнтеа респентївеї жьдекьторїе зрварїалї, кьткъ кьтаре фьндъ, каре ла 1. Іанзарїе 1848 с'а афлатъ дн мьнеде вр'їнзі фостъ колонъ домїнале, е пьмьнтъ алодіале. Асемїнеа ши фостїлоръ сьзшїи домїналї ле стъ дн воїъ де а копїрова тотъ дн ачестъ респїншъ, кьткъ кьтаре фьндъ, каре ла 1. Іанзарїе 1848

са афлатъ дѣ шъеле врѣзни domnъ нъ шънтескъ  
de mai днаинте, е нъ шънтъ зрваріале.

Днсе пентръ ачеастъ копироваре се ва кон-  
sidera ка епокъ анълъ 1819 ашеа, къ афаръ de  
famuli conventionati, de карі се воръеште дѣ § 6  
ші афаръ de кастлъ днсемпатъ дѣ §. 20, нъ се  
ва поте врѣи пиче о днквсъ днконтра знеі possessiuni,  
че каста ла 1. Ianuarie 1819, дптръ кът е ворба деакъ  
нъ шънтъглъ е алодіале вер зрваріале.

#### § 4.

Фвндіи зрваріалі, карі дела 1. Ianuarie 1819  
днкоче с'аз квріалісатъ дѣ днделескълъ пърдѣі  
I, титл. XL din Тринартігъ, нъ се май потъ пре-  
тінде днаноі свъ титлѣ, къ май днаинте фвсесеръ  
пъвалнъ зрваріале.

Асемінеа нъ се май потъ дншнзна регълъ-  
ріле де носесізне ші скімъвріле де нъ шънтъ, карі  
дела 1. Ianuarie 1819 днкоче саз фъкътъ овсер-  
въндъсе днпъсечізнле легалі, ссаъ нестетот карі  
с'аз дптрѣтъ къ потере дефнітівъ декътръ  
авторітѣді.

#### § 5.

Ка нъ шънтъ зрваріале се воръ трапта ші ачеі  
фвнді, дѣ а къроръ носесізне аз девінітъ фостіи  
свншні доміналі дела 1. Ianuarie 1819 пнъ ла  
1. Iulie 1848 прін ачеа, къ пентръ ачесті фвнді аз  
respnctъ контривчнзне ші аз дмплінітъ престъ-  
чнзнле domnesci; афаръ нзмаі деакъ май тързітъ  
ачесті фвнді с'аз скосъ днн тавлеле де dare къ  
днвоіреа днкатерізнлі cerei.

#### § 6.

Днкъ ші ачеі фвнді се воръ трапта ка зрва-  
ріалі, карі зрта а се консідера ка атарі дѣ дн-  
делескълъ лецілоръ че аз кастатъ пнъ акът. шъ-  
каръ ачесті фвнді ла конскріереа днн анълъ  
1819/20 с'аз ретъкътъ, ер де атъчн днкоче саз  
скосъ днн тавлеле де dare свъ вер че претесъ,  
фѣтъ носесоріи лоръ трекъді дѣ ачесте тавле ка  
квріалісті, тапсаалісті, аз свъ вер че алтъ нъ шіре.

Ашеа нъ шдїді famuli conventionati с. серві-  
торі прін днвоіеалъ, се воръ трапта днъ дн-  
воіеала че аз къ фостіи лоръ domnі нъ шънтескѣ,  
свднпъндълісе лнвертатае де а се мѣта знде  
воръ voi.

#### § 7.

Афаръ де фвндіи зрваріалі нъ шдїді дѣ §§. пре-  
cedinді, май трекъ дѣ пропріетатеа фостілоръ  
колони доміналі днкъ ші ачеле локърі де пъсчнзне,  
че не кале лецітімъ лі с'аз рѣнтъ лоръ пнъ акът  
аз лі се воръ рѣне деакът днаинте, прекът ші  
ачеі фвнді де пѣдъре ші де стѣз с. трестігъ, карі  
дѣ ачелашн модъ с'аз датъ ор воръ фі а се да  
де аічі днаинте фостілоръ свншні доміналі пентръ  
летнърігълъ ші стѣфрїгълъ (трестіа) зрваріале.

#### § 8.

Ceciziile дешерте с. пъръсіте (sessions  
desertae (трекъ дѣ депліна пропріетате а челоръ  
че ле поседъ акът, декътва нъ воръ ста днконтра  
пескаріва контрапте днкѣіате не тімнъ determi-  
натъ ор къ апріатъ конднчнзне де ревокаре, не  
карі контрапте нъ ле атнѣе ачеастъ патентъ.

Днсе ачеле сесізні, не карі носесорі лоръ ле  
аз пъръсітъ дѣ декъресълъ апілоръ 1848 ші 1849,  
ші деатъчн нъ ле-аз май лзатъ дѣ носесізне, нъ  
се воръ консідера ка сесізні дешерте с. пъръ-  
сіте. Кѣтъ пентръ ачесте сесізні, ретнъз неатнсе  
дрентъріле де носесізне ші пропріетате але посе-  
сорілоръ лоръ де май днаинте ші але свкчесорілоръ  
лоръ.

#### § 9.

Decdamnarea пентръ престъчнзнле че фвсе-  
серъ легате де фвндіи зрваріалі, се ва дмпліні  
днн мнжлочеле cerei.

Ла ескалкълареа еі се ва протече днъ дн-  
пъсечнзнле днн ачеастъ сенчнзнѣ.

#### § 10.

I. Деакъ есістъ контрапте де аволчнзне  
с. рестнѣере, ор де релчнчнзне с. рескнмъз

а) Деакъ престъчнзнле зрваріалі с'аз трап-  
скнмъватъ (префъкътъ) дѣ вані прін контрапте де  
рестнѣере с. аволчнзне, ор прін контрапте де  
релчнчнзне днкѣіате не тімнъ недетермінатъ, dec-  
damnarea се ва скалкъла лъндъ де темейс прес-  
тъчнзнле анзалі дѣ вані днпекът с'аз стпѣлатъ,  
кнндъ апоі снтелѣ че ераъ а се преста дѣ валътъ  
де Вiena дѣ поте де рескотере ор де антнчпате.

се воръ редъче дн вані де металъ комитъндъ 250 дрепт о сътъ де флоріні.

б) Деакъ престъчїзніле зварїалї с'аз рескїмъватъ дн дърї дефїнте пентрѣ тотдешна дн патърѣ, decdamnarea се ва скалкъла лъндъ де темейс предърїлеарънкате дн провїсорїалъ де контрївчїзне пентрѣ атарї престъчїзні; ear' unde нъ-с' арънкаге ачесте предърї, се ва скалкъла днъ предърї аналоде, не карї ле ва дефїде комїсізінеа дереї.

с) Деакъ дърїле дн патърѣ аз фосгъ къстатъ днтр'о пърчїзне детермінатъ дн продвїтеле пътнътълї, атнчї вїнітълз патърале врѣтъ констататъ пентрѣ провїсорїалъ де контрївчїзне се ва лза дрептз вїнітълз анзале аз ресептївїлор фндї шї се ва валъта дн ванї днпъ кѣм с'а предърїтъ дн провїсорїалъ де контрївчїзне. Прїн зрпаре вїнітълз анзале врѣтъ, пентрѣ престъчїзнеа дн патърѣ че е а се decdamna, ресълтъ деакъ продвѣтълз с. вїнітълз днтрѣгъ се ва днпърдї прїн пърчїзнеа че ера а се преста.

#### § 11.

Днпъче дн констататълз предъ анзале аз престъчїзнеї се сканде предълз контрапрестъчїзнілоръ констататъ тот дн ачелъ модъ, есе валореа пъръ с. предълз пъръ аз престъчїзнеї анзалї. Ачестъ предъ пъръ, днпъче се маї сканде дн елз о ашесеа парте пентрѣ лїнеа касзалї, пентрѣ спеселе add-szalї шї пентрѣ алте спесе економїче, формаелъ дн касърїле §. 10 редїтълз анзале де decdampn-чїзне, шї днпълїндъсе къ доъзечї (с. dudozein-dse), ва форма капїталълз де decdampnчїзне.

Днсе decdamnarea нъ се ва дефїде нїче одатъ дн кътїме маї таре, декът кѣм ар фї сь кадъ днпъ дїспъсечїзнїле § 12 дн ачестъ патентъ не фндїї зварїалї де ачешї търїме шї класъ дн ачешїї комїтатѣ.

#### § 12

II. Unde нъ есїсгъ контрапте де аволїчїзне ор релзчїзне:

Деакъ дн прївїпца престъчїзнілоръ зварїалї нъ есїсгъ атарї контрапте де аволїчїзне ор релзчїзне, decdamnarea пентрѣ престъчїзнїле зварїалї днпъ фндїї зварїалї че се афлъ дн вр'о комъвїтатѣ се ва ачѣ дн модълз зрпѣторъ:

Ла класїфікареа пътнътърїлор се ва пъне дрепт темейс конскрїереа зварїале дн анії 1819—20 шї

класїфікареа локърїлоръ фъвтъ атнчї ашеа ка ла локърїле че се афлъ дн прїма класъ, пентрѣ зпъ жъгъръ де 1600 стнпдїні пърградї де нътнъгъ інтравїланъ ор естравїланъ сь се скотъ зпъ редїгъ анзале де зпъ флорїнъ шї зече крѣчерї мон. копв. ла локърїте дн а доа класъ пентрѣ зпъ жъгъръ зпъ редїгъ анзале де зпъ флорїнъ мон. копв.; шї ла локърїле дн а треїа шї а патра класъ пентрѣ зпъ редїгъ анзале де чїнчїзечї крѣчерї мон копв. ка decdamnare.

Ачестъ редїгъ анзале днпълїтъ къ доъзечї (с. dudozeinгъ) ачѣ капїталълз де decdamnare че се къвїне дн вер че касъ.

Престъчїзнїле свѣцелерїлоръ (subinquinari, чѣї фър' де касъ). днчѣатъ фъръ нїче о decdamnare.

#### § 13.

Ла демесъраеа decdampnчїзнеї се ва лза де темейс есгїнсїнеа терїторїале констататъ ла днтродъчереа провїсорїалї де трївѣтълз днпъ пътнътъ.

Немълїемїндъсе домнълз пътнътескъ къ ачестъ месъръ. аре воїъ де а чере пентрѣ ачестї фндїї месъраеа деометрїкъ, каре нъ 'ї се порѣ денѣра нъмаї се порѣ елз спеселе месърѣї.

#### § 14

Decdampnчїзнеа че днпъ ачѣстъ патентъ е а се демесъра фосгїлоръ домнї пътнътесчї пентрѣ днчѣгателе вїніте зварїалї, се ва скалкъла пентрѣ носесїзнїле, че фзсесеръ доміналі, фъръ дїстїнцере де персона носесорълї, шї се ва респънде пнъ-маї домнїлоръ пътнътесчї прївадї, чї шї вѣзпърїлоръ еклїсїастїче, але фондърїлоръ, фндїчїзнїлоръ, корпоръчїзнїлоръ шї челоръ камералї.

Дїспъсечїзнїле маї деапроне деспре реферїцїеле де дрептз шї маїналареа сгмелоръ де decdamnare че воръ къдѣ не вѣзпърїле еклїсїастїче, але фондърїлоръ, фндїчїзнїлоръ, корпоръчїзнїлоръ шї камералї, се воръ да прїнтр'о ордїнчїзне спеціале.

#### § 15.

О патентъ спеціале ва детерміна кѣм шї де unde сь се респъндъ кътъ маї кърїндъ челоръ къ дрептз decdamnarea атѣтъ пентрѣ капїталъ, кътъ шї пентрѣ редїтеле че декъръ дела стерѣереа престъчїзнїлоръ зварїалї днкоче, скъзъндъсе антїчїпателе че аз къпътатъ пълъ акъм шї сведїпндъсе дрептърїле тѣгъроръ челоръ інтересадї днтрѣ ачѣсга.

Дитрачѣа се воръ да антиципате дѣпъ пор-  
меле депъпъ акъп.

### Сепчизнеа а доа.

De престъчизниле рескъмпъравере.

#### § 16.

Фъндии алодіали, пе карі се афлъ зрѣте еко-  
номіе, пѣ се маі потъ лза днапоі дела посесоріі  
лоръ чеі деакъп, деакъ ачестіа афаръ де ачесте  
еконومیе пѣ маі поседѣ алтъ пѣмънтѣ зрваріале  
ші деакъ пѣ се цѣпъ де famліі conventionati, фѣ  
сѣмбріа ачесторъ дѣп зрѣтѣ токмігъ дѣ вані, дѣ  
претъндѣ с. претъндѣ, ор дѣтрѣ фолосіреа де  
вр'о касъ, локзѣпдѣ ор де врѣпъ локъ.

Дѣсе дѣрїле лгате де атарі фънді сѣнт  
рескъмпъравере, ші пѣпъ ла рескъмпъравере се воръ  
дѣмпліні декътрѣ посесоріі лоръ дѣ месъра deter-  
minatъ prin контраптъ ор prin датіне.

#### § 17.

Дѣкъ ші ачеі фънді алодіали, че пелъпгъ прес-  
тъчизні спеціали с'аз фостъ датъ фостілоръ колони  
спре а'ші адаѣце посесізнеа лоръ зрваріале, кадъ  
сѣпъ дѣспѣсечізніле § 16. де ші ачеі фънді пѣ се  
воръ фі трекътѣ дѣ тавлеле де даре.

#### § 18.

Фъндии алодіали, фъръ дѣферѣпдѣ де фелъпъ  
кълътрѣі, карі пелъпгъ престъчизні ангалі де лъврѣ  
дѣ патъръ ор де вані, prin дѣвоіеалъ дѣ скрѣс  
ор въ гъра с'аз фостъ датъ фостілоръ колони  
domінали спре а ле лъкра, пълъта, ор спре алтъ  
фолосіре, пентрѣ тотдѣвна, ор пѣпъ ла стѣндѣреа  
famліеі аз а відеі върѣтѣсчі, аз пестетот пе  
тѣпъпъ недетермінатъ фъръ де ресерваре еспресъ  
де а се лза днапоі ші карі дѣ ачестѣ дѣп зрѣтѣ  
касъ се афлъ дѣ шѣпеле фостілоръ еспѣпші домі-  
нали дела 1. Іанъаріе 1819 пѣ се маі потъ лза  
днапоі дела посесоріі лоръ. — Дѣрїле лгате де  
ачесті фънді сѣнт рескъмпъравере, дѣсе пѣпѣ  
кѣндѣ се воръ рескъмпъра се воръ дѣмпліні дѣ  
дѣ месъра кѣвінігъ.

#### § 19.

Дѣп прѣвіпдѣа кърѣтрѣлоръ с. стѣрѣпѣтрѣлоръ  
се воръ овсерва зрѣтѣтореле дѣспѣсечізні:

I. Кърѣтрѣле фѣкѣте де чѣнева дела 1. Іанъаріе  
1848 дѣкоче де канъпъ сѣпъ, адекъ фъръ дѣсле-

гаре, се прѣвескъ ка окъпѣрї ші се потъ прѣтѣнде  
днапоі пе кале сѣтаре.

II. Кърѣтрѣле карі кадъ дѣ дѣспѣсечізніле  
§§ 3, апоі 16—18 дѣп ачестѣ патентъ, се воръ  
трапта дѣпъ ачесті паратрафї.

III. Кърѣтрѣле, карі фъръ де пѣче кѣпъ кон-  
траптъ се фѣкѣрѣ дѣпѣпте де 1. Іанъарі 1819, пѣ  
се маі потъ лза дела посесоріі лоръ чеі де акъп

VI. Ла кърѣтрѣле, карі саз фѣкѣтѣ де кърѣтрѣ  
фостіі колони пе темеіѣ де контраптъ кѣ фостіі  
лоръ domні, ор дѣ прѣвіпдѣа къроръ есісте де маі  
търѣзіѣ вр'о дѣвоіеалъ еспресъ аз пе тѣкѣте кѣ ачеі  
domні, се воръ дѣнеа кондїчїзніле асѣпра къроръ  
се дѣвоірѣ.

V. Кърѣтрѣле, карі се фѣкѣрѣ дѣпъ 1. Іанъаріе  
1819 дѣконтра знеі прѣвіпїрї аурїате, ор дѣ ло-  
кѣрї де пѣдѣре прѣвіпїте, се потъ прѣтѣнде дѣпѣпоі  
де кърѣтрѣ domні.

Дѣсе прѣтѣндѣреа дѣпѣпоі а кърѣтрѣлоръ, —  
афаръ де касъпъ де окъпѣрї (Nr. I дѣ ачестѣ §),  
дѣве а се фаче ла респѣнтїва жѣдекъторїѣ зрваріале  
кѣ оккасізнеа пертраптърїлоръ дѣспре регълареа  
посесїзнілоръ; еар' алміпте дѣ прѣвіпдѣа ачелоръ  
кърѣтрѣ, карі се афлъ дѣ шѣпеле посесорїлоръ  
лоръ фъръ кондїчїзні спеціали ші пе тѣпъпъ неде-  
термінатъ, се ва фаче ла респѣнтїва жѣдекътерїѣ  
зрваріале дѣ терпѣпъ де треі ані дѣпъ дѣфѣпдѣ-  
реа ачесторъ жѣдекъторїе; апоі дѣ прѣвіпдѣа кърѣ-  
трѣлоръ, карі се афлъ дѣ шѣпеле посесорїлоръ  
челоръ де акъп сѣпѣт орекарї кондїчїзні ші пе  
тѣпъпъ детермінатъ, се ва фаче дѣ треі ані дѣпъ  
дѣмпліпїреа кондїчїзнілоръ ші тречѣреа тѣпъпълі  
челзі детермінатъ.

Афаръ де касъпъ знеі ресерѣвѣрї prin кон-  
траптъ, спеселе кърѣтрѣі пѣмаі атъпчі се воръ  
дѣторче, кѣндѣ еле дѣ дѣделесъпъ артїв. де леѣе  
XXVI, § 7. 1791 пѣ се воръ прѣві ка ресѣтїзїте  
prin фолосъпъ пѣрѣ трасѣ дѣп шепте ані дѣп локъпъ де  
кърѣтрѣ, ші кѣндѣ кърѣтрѣра пѣ се ва фі фѣкѣтѣ  
дѣ пѣдѣрї прѣвіпїте, ор дѣконтра знеі прѣвіпїрї  
аурїате а domнілоръ пѣтѣнтѣсчі, каре пропїре пѣ  
с'а ревокатъ пѣчі deadрентъпъ, пѣчі пѣзішъ prin  
лзареа де дѣрї пентрѣ локъпъ де кърѣтрѣ.

(Ва зрѣта.)